

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Tudományok Osztályának ügyrendje

A Matematikai Tudományok Osztálya (a továbbiakban Osztály) ügyrendjét a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (MTAtv), a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és az akadémiai Ügyrend alapján a következők szerint állapítja meg.

1. § Az Osztály jogállása

- (1) A tudományos osztály a Magyar Tudományos Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magába foglaló egysége, az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége.
- (2) A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az akadémiai Alapszabály rögzíti.
- (3) Az Osztály működésével összefüggő titkársági, tudományszervezési feladatokat a Természettudományi Titkárság (a továbbiakban: tudományterületi titkárság) látja el.

2. § Az Osztály tagjainak jogállása, az Osztály tagjának részvétele az osztály munkájában

- (1) Az Osztály tagjai az Osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (2) Az Akadémia köztestületi tagjai közül az Osztályhoz tartoznak:
 - a) azok a hazai akadémikusok, akiket akadémiai tagságra az Osztály javasolt, illetve jelölt;
 - b) azok az akadémikusok, akiket akadémiai tagságra több osztály javasolt, és megválasztásuk után az Osztályhoz történő csatlakozásról nyilatkoztak;
 - c) azok az akadémikusok, akik tudományterületet változtattak, és átsorolással kerültek az Osztályhoz;
 - d) azok a tiszteleti és külső tagok, akiket az Osztály jelölt a tagságra;
 - e) a köztestület azon nem akadémikus tagjai, akiket az Akadémia az Osztály javaslata alapján vett fel a köztestületi tagok jegyzékébe.
- (3) A hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatását az akadémikus az osztálytitkárságon írásban (levélben, e-mailben) köteles bejelenteni. A tudományterületi titkárság vezetője az illetékes szakreferens közreműködésével köteles figyelemmel kísérni a tagok osztályüléseken való távolmaradását, a közfeladatokban való közreműködést, és a tartós távolmaradásról rendszeresen tájékoztatja az Osztály elnökét. Az Osztály elnökének feladata, hogy a tartósan passzív tag figyelmét írásban (levélben, e-mailben) felhívja a távolmaradás lehetséges következményeire.
- (4) Az osztálytitkárság köteles a tiszteletdíj esetleges felfüggesztésére vonatkozó jogszabály és akadémiai szabályok érvényesítése érdekében a tagok által bejelentett vagy az osztály által észlelt egy évet meghaladó külföldön tartózkodás esetén az Osztály elnöke által tartósan távolmaradónak minősített tagok adatait az Akadémia illetékes szervezeti egységéhez továbbítani a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint.

3. §

Az Osztály tudományterületi illetékessége, feladat- és hatásköre

- (1) Az Osztály ellátja az Akadémia közfadataiból a tudományterületét érintő teendőket. Az Osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.
- (2) A tudományterületét érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban – saját elhatározásából vagy felkérésre – a tudományterületét érintő kérdésekben elvi állásfoglalást tehet, egyedi kérdésben véleményt nyilváníthat.
- (3) Az Osztály általános, alpfeladatait az akadémiai Alapszabály 39. §-a határozza meg.
- (4) Az Osztály a (3) bekezdésen túl az alábbi feladatokat látja el:
 - a) véleményt nyilvánít a Magyar Tudományos Akadémia mint köztestület működését meghatározó alapvető belső akadémiai szabályozásokról és az akadémiai közgyűlés napirendjére tűzött előterjesztésekről;
 - b) részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia kétévenként esedékes országgyűlési beszámolójának szakmai előkészítésében;
 - c) közreműködik a külön akadémiai szabályozásokban meghatározott, az akadémikusokkal, illetve az MTA doktoraival kapcsolatos szociális és jóléti ügyekben;
 - d) különös figyelmet fordít az egyetemekkel való együttműködésre, ezen belül elsősorban az egyetemi oktatásra és a doktori képzésre, valamint közös kutatásokat szervez;
 - e) figyelemmel kíséri a matematika oktatásával kapcsolatos kérdéseket, és szakértői állásfoglalást készít róluk.
- (5) Az Osztály az alábbi tudományterületek (tudományszakok, tudományágak, ágazatok) tekintetében állapítja meg illetékességét: Matematikai alapkutatások és alkalmazott matematikai kutatások, különös tekintettel a számítástudományi és az operációkutatási területekre.
- (6) Az Osztály tudományos bizottságot, doktori bizottságot, osztályközi tudományos bizottságot, állandó bizottságot és eseti bizottságot hozhat létre, működtethet és szüntethet meg.

4. §

Tudományos bizottságok

- (1) A tudományos bizottság az Osztály által létrehozott, egy-egy szakterületet képviselő, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az MTAtv-ben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban). A doktori ügyekben történő eljárásra az Osztály külön doktori bizottságot hoz létre.
- (2) A tudományos bizottságok tagjainak választása az Alapszabály 40. § (4) bekezdésében és az Ügyrend 27. § (3) bekezdésében, valamint 28. § (3) bekezdésében foglalt elvek szerint történik, titkosan, papíralapú vagy elektronikus szavazással. A szavazás módját az Asz. I. sz. mellékletének 5. §-a (a tudományos bizottsági tagok választására vonatkozó külön szabályok) szabályozza.

- (3) Az osztályközi tudományos bizottság az Osztálynak más osztályokkal együtt létrehozott, szakterületeket összekapcsoló, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az MTA tv-ben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).
- (4) Az Osztály tudományos bizottsága – saját kezdeményezésre vagy felkérésre – a tudományterületét érintő kérdésekben elvi állásfoglalást tesz, egyedi kérdésben véleményt nyilvánít.
- (5) Az Akadémia rendes és levelező tagjai megválasztásukat követően, nyilatkozatuk alapján, valamint a nem akadémikus közgyűlési képviselők megválasztásukkal tagjaivá válnak azoknak a bizottságoknak, amelyek hatókörébe tudományos tevékenységük besorolható. A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet a tagja azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, ide nem értve a doktori bizottságot. Bizottsági tagok választása esetében minden akadémikus egy bizottságban rendelkezik szavazati joggal. A bizottság többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság esetén – az akadémikusok kivételével – minden köztestületi tag csak egy tudományos bizottságba (osztályközi tudományos bizottságba) kerülhet be választás útján, és csak ebben az egy bizottságban választhat és választható. A köztestületi tag az előbbieket szerint nem lehet egyszerre tagja tudományos bizottságnak és osztályközi tudományos bizottságnak.
- (6) A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. Súlyos tudományterületi aránytalanság esetén (az Osztály előzetes döntése alapján) a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám maximum 25%-os növelésére és az alulreprezentált tudományterülethez tartozó köztestületi tagok közül új tagok kooptálására.
- (7) A tudományos bizottságok bizottsági ügyrendben rögzítik működésük eljárási szabályait, az ügyrendet az Osztály hagyja jóvá.
- (8) A tudományos bizottság és az osztályközi tudományos bizottság – az Osztály (osztályok) jóváhagyásával – munkabizottságot és albizottságot hozhat létre, működtethet és szüntethet meg.
- (9) Az Osztály tudományos bizottságainak és osztályközi tudományos bizottságainak felsorolását az 1. sz. melléklet tartalmazza.

5. § Doktori bizottság

- (1) A doktori ügyek tárgyalására Osztály külön doktori bizottságot hoz létre. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori Szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy az akadémiai Ügyrend 27. § (3) bekezdése szerinti összeférhetlenség a doktori bizottság vonatkozásában nem alkalmazandó. A tudományos bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és a doktori bizottságok működésére vonatkozó részletes szabályokat – az MTA tv, az Alapszabály és az Ügyrend rendelkezéseivel összhangban – a Doktori Szabályzat állapítja meg.

- (2) Az Osztály doktori bizottságainak felsorolását jelen Ügyrend 1. sz. melléklete, a doktori bizottság megválasztásának rendjét és a bizottság doktori ügyekben irányadó eljárásrendjét a 2. sz. melléklet tartalmazza.

6. § Állandó és eseti bizottságok

- (1) Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság az Osztály által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság doktori ügyekben nem járhat el. Állandó bizottság és osztályközi állandó bizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten tudományos bizottság (doktori bizottság) vagy osztályközi tudományos bizottság hatáskörébe tartozik. Az állandó bizottság és az osztályközi állandó bizottság tagjait a tudományos osztályok szavazati jogú tagjai jelölik és választják.
- (2) Az Osztály állandó bizottságainak és osztályközi állandó bizottságainak felsorolását az 1. sz. melléklet tartalmazza.
- (3) A tudományos osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a tudományos bizottság, doktori bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság és osztályközi állandó bizottság hatáskörébe tartozó feladatra.

7. § Az osztályülés

- (1) Az Osztály az osztályülésen tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az Osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.
- (2) Az Osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). A rendes osztályülést az osztályelnök hívja össze, napirendjére javaslatot tesz, amelyet az osztályülés nyílt szavazással fogad el. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját legalább három héttel az ülés előtt kell kitűzni, az ülés résztvevőit a kitűzött időpont előtt legalább két héttel tájékoztatni kell róla. Az ülésen megtárgyalandó ügyek írásos anyagait legalább nyolc nappal az ülés előtt a KOHO-ban hozzáférhetővé kell tenni.
- (3) Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza. A rendkívüli osztályülés napirendjét az osztályelnök az összehívást kezdeményező tagok kérésének alapulvételével állapítja meg.
- (4) Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, az Akadémia tudományterületileg illetékes alelnökét, a főtitkárt, a főtitkárhelyettesét. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság vagy doktori bizottság képviselőjét meg kell hívni. Az osztályülésről értesítést kapnak az MTA Titkárságának illetékes szervezeti egységei.
- (5) Az osztályülés kizárólagos hatáskörét az Alapszabály 39. § (4) bekezdése állapítja meg. A 39. § (4) bekezdésében kizárólagosan az osztályülés hatáskörébe utalt ügyek tárgyalása és a róluk való döntés meghozatala nem delegálható az Osztály tagjához, tisztségviselőjéhez vagy bármely más személyhez, testülethez.

- (6) A hazai akadémikusok és a nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazati joggal vesznek részt az Osztály munkájában azzal, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.
- (7) Azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akik nem közgyűlési képviselők, az osztályelnök felkérésére részt vállalhatnak az Osztály feladataiban, és részt vehetnek azokon a rendezvényeken, amelyeket az Osztály szervez.
- (8) Az Osztály munkájában tanácskozási joggal vesznek részt az Osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok, az Osztályhoz tartozó kutatóközpontok és önálló jogi személy kutatóintézetek vezetői, és a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az Osztály a programjairól értesítést (meghívót) küld.
- (9) Az Osztály az alábbi formákban ülésezik:
 - a) az Osztály hazai akadémikusainak zárt osztályülése;
 - b) az Osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak (hazai akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők) zárt osztályülése;
 - c) az Osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az Osztály tudományos bizottságainak elnökei; az Osztályhoz tartozó kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek főigazgatói és igazgatói, valamint az állandó meghívottak) ülése;
 - d) korlátozottan nyílt osztályülés: az Osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével zajló osztályülés;
 - e) nyílt osztályülés: az Osztály által meghatározottak szerint széles körben nyílt osztályülés.
- (10) Az Osztály ülésein részt vehetnek az Osztály által meghatározottak szerint állandó meghívottak, illetve amennyiben valamely, az Osztály által tárgyalt téma indokolja, adott napirendi pont tárgyalásán az Osztály felkérésére külső szakértők is részt vehetnek.
- (11) Az Osztály az akadémikusi tagjelöléssel és választással kapcsolatban az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, továbbá az Akadémikussá választás eljárási szabályai című dokumentumban foglaltak szerint jár el.
- (12) Az Osztály a doktori ügyekkel kapcsolatban az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, a Doktori Szabályzatban, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzatában és Ügyrendjében, valamint jelen Ügyrend 2. sz. mellékletében foglaltak szerint jár el.
- (13) Az osztályülésről az illetékes tudományterületi titkárság vezetője, vagy az általa kijelölt titkársági munkatárs emlékeztetőt készít. Az emlékeztetőt az osztályelnök által a szavazati jogú tagok közül felkért hitelesítők hitelesítik. Az emlékeztető a következő osztályülés tájékoztató anyagának része. Az osztályülésekről készített emlékeztetőket dátummal kell ellátni, az illetékes tudományterületi titkárság tartja nyilván és őrzi őket az MTA iktatási szabályai szerint
- (14) Azon, az Osztály hatáskörébe tartozó ügyekben, amelyek sürgősségükre való tekintettel nem vihetők az Osztály elé, az osztályelnök a szakmailag érdekelt, bevonható és elérhető osztálytagokkal való konzultáció után személyesen dönthet. A döntésről az Osztályt a legközelebbi osztályülésen tájékoztatni köteles. E lehetőség nem terjed ki az Alapszabály 39.

§ (4) bekezdésében felsorolt, kizárólagosan az Osztály mint testület hatáskörbe tartozó ügyekre.

8. §

Az osztályelnök, az osztályelnök-helyettes

- (1) Az Osztály hazai akadémikus tagjai közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(ek)e)t választ. A megbízatás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók, ugyanazt a tisztséget egy személy összesen kétszer töltheti be.
- (2) Az osztályelnök képviseli az Osztályt, vezeti az osztályüléseket, összehangolja az Osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját, beszámol az Osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól, valamint a két osztályülés között megtett intézkedésekről, önálló döntési jogkört gyakorol a 7. § (14) bekezdésében meghatározott módon, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetve a módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről és állásfoglalásairól, jegyzi a 3. § (2) bekezdésében meghatározott módon az Osztálynak a tudományterületet érintő kérdésekben tett elvi állásfoglalását, egyedi kérdésben történő véleménynyilvánítását. Az állásfoglalások közzététele során az akadémiai Alapszabály 3. §-ában szabályozottak szerint kell eljárni.
- (3) Az osztályelnök a (2) bekezdésben meghatározott képviseleti jogkörében ellátott feladatok végrehajtásáról tájékoztatja az Osztályt.
- (4) Az Osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes helyettesíti. Az osztályülést az Osztály elnöke és helyettese távollétében az Osztály elnöke által az Osztály hazai akadémikusok közül felkért tagja vezeti.
- (5) Az osztályelnöki, osztályelnök-helyettesi tisztség akadémiai ciklus közben történt megüresedése esetén, az Osztály új osztályelnököt, illetve osztályelnök-helyetteset választ. Az így elnyert megbízatás ideje nem számít bele a 8. § (1) bekezdésében szabályozott tisztségviselési időtartamba.
- (6) Az Osztálynak a jelen Ügyrendben, az MTAtv-ben, az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben, valamint a további akadémiai szabályozásokban meghatározottak szerinti működéséért az Osztály elnöke felelős.

9. §

Döntéshozatal

- (1) Az Osztály döntéseit szavazással hozza; az így meghozott döntést sorszámmal és dátummal ellátott határozatba foglalja.
- (2) Az Osztály a tudományterületei szerint illetékes szakmai (tudományos) kérdésekben véleményét sorszámmal és dátummal ellátott állásfoglalásban nyilvánítja ki.
- (3) Az Osztály testületi ülés keretében vagy távollévők közötti döntéshozatali (szavazási) rendjére az Alapszabály I. sz. melléklete 4. §-ában a döntéshozó testületek szavazási módjára foglaltak irányadók azzal, hogy az Osztályon (a távollévők közötti szavazás kivételével) a

szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni.

10. § Díjak

- (1) Az Osztály az alábbi díjakat alapította és tartja fenn:
Alexits György-díj,
Erdős Pál-díj,
Gyires Béla-díj,
Turán Pál-díj.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti díjak részletes szabályairól a díjak alapító okiratai rendelkeznek.
- (3) Az Osztály díjait a májusi akadémiai közgyűléshez kapcsolódó nyílt tudományos osztályülés keretében adja át az osztályelnök.

11. § Folyóiratok

- (1) Az Osztály az alábbi folyóiratokat adja ki:
 - a) Acta Mathematica Hungarica,
 - b) Alkalmazott Matematikai Lapok,
 - c) Analysis Mathematica,
 - d) Studia Scientiarum Mathematicarum Hungarica.
- (2) A folyóiratok főszerkesztőit, főszerkesztő-helyettesét és a szerkesztőbizottság tagjait az Osztály választja meg. Az előbbire az osztályelnök, az utóbbiakra a már megválasztott főszerkesztő tesz javaslatot.

12. § Honlap

- (1) Az Osztály internetes honlapot üzemeltet.
- (2) A honlap szélesebb nyilvánosságnak szánt része tartalmaz adatokat az Osztályról (például a tagjainak a névsorát, közgyűlési képviselőinek adatait, díjait, díjazottjainak névsorát, könyv- és folyóirat-kiadására vonatkozó, illetve történeti adatokat, kutatócsoportjait, képviselőit különböző tudományos szervezetekben, köztestületének adatait stb.), az egész Osztály számára hasznos információkat (magasabb szintű szabályzatok, rendezvények stb.), az Osztály által elfogadott dokumentumokat (ügyrendek), az Osztály és a bizottságok emlékeztetőinek nyilvános részét, illetve kitöltendő űrlapokat (ezek díjjavaslatra, egyéni kiküldetésre, külföldi vendég fogadására, a köztestületbe történő belépésre, pályázat elbírálására stb. vonatkoznak).
- (3) A honlap korlátozott hozzáférésű része (a továbbiakban KOHO) jelszóval védett, csak az osztálytagok számára érhető el. Ide kerülnek fel az osztályülések anyagai (emlékeztetők, javaslatok, doktori ügyek anyagai stb.) legalább nyolc nappal az ülés előtt, amiről az osztálytagok egyidejűleg elektronikus postán értesítést kapnak.

- (4) A honlapot az osztályelnök irányítása, és az MTA Titkárság Szervezési Titkársága vezetőjének szakmai felügyelete mellett az illetékes tudományterületi titkárság vezetője kezeli, aki kizárólagos feltöltési joggal rendelkezik (a feladat ellátását delegálhatja a tudományterületi titkársághoz tartozó szakreferensnek). Mind a nyilvános részt, mind a KOHO-t mindenki más csak olvasásra, letöltésre használhatja.
- (5) Az Osztály a honlap tartalmi működtetésére szerkesztőbizottságot létesíthet.

13. § Kommunikáció

- (1) Az osztályülések közötti időszakban az osztálytagokkal való kommunikáció elsősorban elektronikus levelezés útján zajlik, a jelen ügyrendekben és a vonatkozó további akadémiai szabályozásokban előírt határidők betartásával.
- (2) Az Osztály tagjai az (1) bekezdés szerint elektronikus úton kapják meg az osztályülésre szóló, a napirendet tartalmazó meghívót, és az ülés anyagait (esetleg csak a KOHO-ban található mellékletre való hivatkozással). A doktori ügyekben keletkező anyagok kiküldéséről az Akadémia Doktori Szabályzata, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje, valamint jelen Ügyrend 2. sz. melléklete rendelkezik.
- (3) Minden osztálytag kérheti nyomtatásban – akár esetenként is – az ülésekről készült, kizárólag elektronikus úton hozzáférhető dokumentumokat, kivéve a doktori pályázatoknak a pályázó által benyújtott anyagait, amelyek megtekintéséről az Akadémia Doktori Szabályzata, a Doktori Tanács Eljárási Szabályzata és Ügyrendje, valamint jelen Ügyrend 2. sz. melléklete rendelkezik.
- (4) A tudományterületi titkárság az Osztály bizottságainak előzőektől eltérő postázási igényeit a bizottsági ügyrendben megfogalmazottaknak megfelelően elégíti ki.

Jelen Ügyrendet az Osztály 2018. február 13-án tartott ülésén fogadta el.

Az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 2018. június 26-án tartott ülésén 36/2018. (VI.26.) számú határozatával hagyta jóvá.

Jelen Ügyrend egységes szerkezetű és tartalmazza az Ügyrend mellékletének a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége és a 2020. január 28-án tartott ülésén 3/2020 (28) számú határozatával jóváhagyott módosítását.

A MATEMATIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA ÁLTAL LÉTREHOZOTT ÉS MŰKÖDTETETT BIZOTTSÁGOK

Tudományos bizottságok:

- a) Informatika- és Számítástudományi Tudományos Bizottság
- b) Operációkutatási Tudományos Bizottság
- c) Matematikai Tudományos Bizottság

Doktori bizottság:

Matematikai Doktori Bizottság

Osztályközi bizottság:

Bioinformatika Osztályközi Tudományos Bizottság (az Agrár-, az Orvosi és a Biológiai Tudományok Osztályával közösen, maximális létszáma: 15 fő)

**A MATEMATIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK DOKTORI ÜGYEKRE
IRÁNYADÓ ELJÁRÁSRENDJE**

Matematikai Tudományok Osztálya

Az osztályhoz tartozó, doktori ügyekben eljáró bizottságok:

Matematikai Bizottság

Informatika- és Számítástudományi Bizottság

Operációkutatási Bizottság

Tartalomjegyzék

Matematikai Tudományok Osztálya.....	10
Az osztályhoz tartozó, doktori ügyekben eljáró bizottságok:	10
Ügyrend.....	12
Eljárási szabályok.....	12
A doktori ügyekben eljáró testületek és személyek.....	12
Az eljárás megindulása	13
Illetékesség.....	13
A tudományos/doktori bizottság feladatai	13
A tudományos/doktori bizottság eljárása	14
A tudományos/doktori bizottság állásfoglalása	16
Az osztály eljárása.....	17
A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság kijelölése.....	19
Eljárás a nyilvános vita után	20
Az érdemi vizsgálat elvei	20
A kérelmező munkássága	20
ZÁRADÉK	21

Ügyrend

AZ MTA MATEMATIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYÁNAK AZ MTA DOKTORA CÍM MEGSZERZÉSÉÉRT INDÍTOTT ELJÁRÁSBAN VALÓ KÖZREMŰKÖDÉSÉRŐL

Ezt az Ügyrendet a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvénnyel, a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Alapszabályával és Ügyrendjével, az MTA Doktori Szabályzatával (11/2011 [XII. 5.] KGY határozat), valamint a Doktori Tanácsának Eljárási Szabályzatával és Ügyrendjével együtt kell alkalmazni.

I.

Eljárási szabályok

A doktori ügyekben eljáró testületek és személyek

(D. Sz. II. fejezet 7., 13., 14. §)

1. §

(1) Az MTA doktora cím megszerzéséért indított eljárásban (a továbbiakban: doktori eljárás) testületként jár el az MTA Matematikai Tudományok Osztálya (a továbbiakban: osztály), az osztály tudományos bizottságai (a továbbiakban: tudományos bizottság) és az osztály Matematikai Doktori Bizottsága (a továbbiakban: doktori bizottság). Az osztály tudományos bizottságai a következők:

Matematikai Bizottság,
Informatika- és Számítástudományi Bizottság,
Operációkutatási Bizottság.

Az osztály Matematikai Doktori Bizottsága a tudományos bizottságok által delegált (állandó és a konkrét pályázatok elbírálására teljes joggal felruházott ideiglenes), az MTA doktora címmel rendelkező tagokból áll. A doktori bizottság állandó tagjainak a szám szerinti összetételét és a delegálható ideiglenes tagok számát az osztály határozza meg, figyelemmel az osztályügyrend vonatkozó mellékletében előírt maximális létszámra is.

(2) A doktori eljárásban a jelen Ügyrendben, illetve a vonatkozó akadémiai szabályozásokban külön meghatározott esetekben saját hatáskörében járhat el az osztály elnöke, a bizottság elnöke és az előterjesztő.

(3) A doktori eljárásnak az osztályt érintő ügyszakában az eljárással kapcsolatos szervezési és végrehajtási feladatokat az osztály titkársági szakreferense – az MTA Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) Titkárságával együttműködve – látja el.

Az eljárás megindulása
(D. Sz. III. fejezet 24., 29-30. §)

2. §

Az osztály doktori ügyben a Doktori Tanács elnökének az osztály elnökéhez címzett megkeresésére jár el. Az eljárás lefolytatásához a Doktori Tanács Titkársága biztosítja a kérelmező elektronikus úton beküldött adataihoz, dokumentumaihoz való hozzáférést.

Illetékesség

(D. Sz. 29–31. §)

3. §

(1) Az osztály elnöke a Doktori Tanács elnökének megkeresését – a beérkezésétől számított 15 napon belül – megvizsgálja abból a szempontból, hogy az eljárás lefolytatására az osztály tudományág szerint illetékes-e. Inter- és multidiszciplináris pályázat esetén az osztály határideje 45 nap lehet.

(2) Az illetékesség vizsgálata során a D. Sz. rendelkezéseit (29–31. §) kell alkalmazni.

(3) Ha az osztály elnöke megállapítja az osztály illetékességét az eljárásra, felkéri a doktori bizottságot az ügy előkészítésére.

4. §

A doktori bizottság elnöke az iratok kézhezvételétől számított 15 napon belül a három tudományos bizottság elnökével egyeztetve megállapítja a tudományos bizottságok illetékességét és feladatait az ügyben.

A tudományos/doktori bizottság feladatai

(D. Sz. 14-15., 33. §)

5. §

(1) A doktori bizottság az osztály elnökének kijelölése alapján jár el, és látja el a D. Sz. 14. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladatokat. A doktori bizottság a doktori kérelemben foglaltak vizsgálatát az iratok hozzá való beérkezésétől számított 90 napon belül folytatja le, amelyből az előterjesztőknek 45 nap áll rendelkezésükre előterjesztésük elkészítésére. A bizottság érdemi állásfoglalását az ülést követő 15 napon belül az osztállyal írásban közli.

(2) Az illetékes tudományos bizottság a D. Sz. 14. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott feladatok egy részét – a doktori bizottság elnökével történt egyeztetés alapján – maga is elvégezheti, segítve a doktori bizottság állásfoglalását. Az illetékes tudományos bizottság – feltéve, hogy él az állásfoglalás lehetőségével – eljárása esetén megteheti, hogy a 6. §-ban felsorolt vizsgálati pontok mindegyikében nem nyilvánít véleményt, hanem csak pl. a tisztán szakmai kérdésekben foglal állást. Az illetékes tudományos bizottság egyebekben a doktori bizottság felkérésére, a doktori bizottság által – az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül – kitűzött határidők figyelembevételével jár el.

(3) A doktori bizottság az illetékes tudományos bizottság állásfoglalása után, annak ismeretében tárgyalja az ügyet, kivéve, ha az illetékes tudományos bizottság elnöke a 4. § alapján úgy nyilatkozott, hogy a bizottság az állásfoglalás kialakítását teljes egészében a doktori bizottságra bízta.

(4) Az illetékes tudományos bizottság(ok) ideiglenes tagokat delegálhat(nak) a doktori bizottságba., Az egyes bizottságok által delegálható tagok számát az illetékes tudományos bizottságok elnöke(i) és a doktori bizottság elnöke közösen határozzák meg. Egy tudományos bizottság maximum két főt delegálhat egy ügghöz, az összes delegált száma nem lehet több mint három.

A tudományos/doktori bizottság eljárása

(D. Sz. 14-15., 17–19., 21., 33. §)

6. §

(1) A doktori eljárásban a kérelmező tudományos tevékenységének vizsgálatát és annak eredményeit az ügyben eljáró testületek számára (a bírálóbizottság előtt lefolytatandó nyilvános vita kivételével) előterjesztők mutatják be. Az illetékes tudományos bizottság és a doktori bizottság elnöke az iratokat – előterjesztés elkészítése érdekében – a doktori bizottság szakmailag illetékes két tagjának (előterjesztők) adja át. Az előterjesztők előterjesztésüket a kérelmező tudományos munkásságáról, az eljárás lefolytatásának lehetőségéről (D. Sz. 24. §) és a lehetséges hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottságról egymástól függetlenül, írásban nyújtják be a doktori bizottságnak. Az egyik előterjesztő a doktori bizottság állandó tagja kell hogy legyen. Indokolt esetben a másik előterjesztőnek olyan szakember is felkérhető, aki nem tagja a doktori bizottságnak.

Az előterjesztőnek 45 napos határidőt kell biztosítani előterjesztése elkészítéséhez.

E § további része egyaránt vonatkozik az illetékes tudományos bizottság eljárására – feltéve, hogy él az állásfoglalás lehetőségével – és a doktori bizottság eljárására. Ezért jelen 6. §-ban bizottságként a tudományos bizottságot és doktori bizottságot is érteni lehet. A doktori bizottságnak minden alábbi kérdésben állást kell foglalnia, a tudományos bizottság azonban megteheti, hogy csak a vizsgálati pontok egy részében nyilvánít véleményt.

(2) A bizottság elnöke felkéri az előterjesztőket, hogy a kérelmező által benyújtott dokumentumok (*Közleményjegyzék, Hivatkozási jegyzék, Minőségi hivatkozások jegyzéke, Publikációs Adatlap és Tudományos Közéleti Adatlap*) alapján tételesen értékeljék a pályázatot a D. Sz. 33. § (2) bekezdése körében az alábbi szempontok szerint:

- Nyilatkozzanak róla, hogy a habitusvizsgálathoz kért adatok értékelhetők-e, esetleg nem hiányosak, nem bizonyítottak vagy félreérthetők-e.
- Nyilatkozzanak róla, hogy az osztály által megfogalmazott minimumkövetelmények teljesülnek-e.
- Értékeljék a kérelmező tudományos közéleti aktivitását.
- A kérelmező tudományos közéleti munkásságának megítélés során többek között a tudományos utánpótlás képzésében betöltött szerepét, a hazai és a nemzetközi tudományos közéletben végzett tevékenységét, valamint magyar anyanyelvűek esetén a matematika magyar nyelven történő művelésében (népszerűsítés, jegyzetek/tankönyvek írása) végzett tevékenységét is vizsgálják.

– Nyilatkozzanak róla, hogy a pályázó tudományos tevékenysége összességében doktori szintű-e.

– A tudományos teljesítmény jelentőségének minősítése során különös tekintettel kell lenni a kérelmező azon tudományos eredményeire, amelyek rangos külföldi, illetve nemzetközi és hazai folyóiratokban, tanulmányköteteken, illetve rangos külföldi vagy hazai kiadónál könyv alakban (monográfiaként) jelentek meg, ezen túlmenően kiemelt szempont azok tartalmi értéke. Külön kell értékelni az azokra történt hasonló szintű hivatkozásokat is.

(3) A D. Sz. 33. § (4) bekezdése alapján a vizsgálat során nem kerül sor a doktori mű érdemi részletes vizsgálatára; a mű formájával és tartalmával csak annyiban kell foglalkozni, hogy annak alapján megállapítható legyen,

- a) a kérelmező helyesen jelölte-e meg a szakterületet;
- b) a doktori mű elbírálásra formailag alkalmas-e;
- c) rövid értekezés benyújtása esetén annak alapján az eljárás lefolytatható-e;
- d) kik azok a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottsági tagok, akik leginkább illetékesek a doktori bírálati eljárásban.

(4) A bizottság valamennyi tagja számára legalább 8 nappal az ülés előtt elektronikus formában hozzáférhetővé kell tenni a kérelmező által benyújtott anyagokat, továbbá az előterjesztők írásos véleményét.

(5) A bizottság az előző bekezdésekben említett előterjesztéseket érdemben tárgyalja, és különösen a következő kérdésekben foglal egymástól elkülönítve állást:

- a) a kérelmezőnek tudományos munkássága alapján adományozható-e doktori cím (D. Sz. 1. § (1) bekezdés),
- b) a benyújtott doktori mű (D. Sz. 23. §) elbírálásra alkalmas-e, javasolja-e az osztálynak rövid értekezés alapján az eljárás lefolytatását,
- c) kiket javasol hivatalos bírálóknak, illetve a bírálóbizottság tagjainak.

Ennek során a bizottság a benyújtott értekezés érdemi részletes vizsgálatát mellőzi; az értekezés tartalmával annyiban foglalkozik, hogy az elbírálásra formailag alkalmas vagy alkalmatlan-e (ennek keretében nyilatkozik arról, hogy a benyújtott értekezés nem ugyanazon dolgozat-e, amelynek alapján a pályázó korábban a PhD- vagy kandidátusi tudományos fokozatát, illetve habilitációs tudományos címét szerezte), illetőleg rövid értekezés alapján az eljárás lefolytatható-e. Az a) és b) pontban foglaltak szerinti állásfoglalást indoklással kell ellátni.

(6) A bizottság a kérelmező meghallgatását rendelheti el (D. Sz. 33. § (13) bekezdés), ha

- azt az előterjesztések tárgyalásakor szükségesnek tartja,
- az az előterjesztések meghallgatása után szükségesnek látszik.

(7) A doktori eljárásban a bizottság ülése akkor határozatképes (Asz. 40. § (7) bekezdés és D. Sz. 14. § (4) bekezdés), ha azon jelen van

- a) az ügy összes előterjesztője, továbbá

b) a doktori eljárásban szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal, hogy a szavazásra jogosultak számából – az Asz. 40. § (7) bekezdése szerint – le kell vonni azokat a tagokat,

- akikkel szemben az eljárásban összeférhetetlenség áll fenn,
- akik tartósan külföldön tartózkodnak,
- akik 70 éven felüliek, amennyiben nincsenek jelen.

(8) A bizottság az előterjesztők előzetesen írásban benyújtott véleménye ismeretében tárgyalhatja az ügyet. A bizottság álláspontjának kialakítását szolgáló ülésen a bizottság valamennyi tagja részt vesz, azonban csak a D. Sz. 14. §-ának (4) bekezdésében megjelöltek szavaznak. A határozatképességet az Asz. 40. (7) bekezdés alapján kell megállapítani.

A bizottság

– a doktori habitusról és annak alapján a doktori mű bírálati eljárásra bocsátásáról 1–5 pontos rendszerű szavazással alakítja ki véleményét. A szavazás eredménye akkor pozitív, ha a pontok száma meghaladja a szavazásban részt vevők által adható legnagyobb összesített pontszám 70%-át.

Az általános értékelésen belül a referensek és a bizottság a szűkebb szakterülettől távolabb állók számára is elérhető indoklással értékelik a téma és az eredmények jelentőségét és eredetiségét, továbbá az eredmények koherenciáját és helyét a matematikán belül, ill. azoknak a matematikán túlmutató potenciális vagy tényleges alkalmazhatóságát, ill. alkalmazását.

Az érdemi értékelésben elsősorban az Osztály Ügyrendjét képező, a három tudományos bizottság által kialakított követelményrendszerekben megfogalmazott szempontokra kell támaszkodni. Az Ügyrendnek erre a pontjára kifejezetten fel kell hívni az előterjesztők figyelmét a felkérésük során.

– a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről, valamint a többi kérdésben „igen/nem” szavazatokkal dönt. Érvényes döntéshez a szavazásban részt vevők 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

(9) A bizottság nyílt szavazással („igen/nem”) dönt ügyrendi és eljárási kérdésekről, a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló javaslatról. Ha a bizottság egy szavazati jogú tagja titkos szavazást kér, azt el kell rendelni.

(10) Az állásfoglalást akkor lehet teljesnek tekinteni, ha mind a (8) bekezdésben részletezett titkos, mind pedig a (9) bekezdésben részletezett a hivatalos bírálókról, valamint a bírálóbizottság személyi összetételéről szóló nyílt szavazás ugyanazon a bizottsági ülésen érvényesen lezajlott.

A tudományos/doktori bizottság állásfoglalása

7. §

(1) A doktori bizottság a doktori pályázatot az illetékes tudományos bizottság állásfoglalása után, annak ismeretében tárgyalja. A doktori bizottság az osztály illetékességi körébe tartozó tudományterületek sajátosságait figyelembe véve, mégis egységes szempontok szerint értékeli a pályázatokat, összefoglalja a különböző véleményeket, és ezzel közvetlenül előkészíti az osztály döntését. A doktori bizottság az osztálynak küldendő állásfoglalásában – a 6. §-ban leírtakon túl – javaslatot tesz az osztály-előterjesztő(k) személyére is, ügyelve rá, hogy ellentétes vélemények esetén

azok mindegyike képviselve legyen. Az előterjesztő felkérése a D. Sz. 19. § (3) bekezdése alapján az osztályelnök feladata, aki a doktori bizottság javaslatát mérlegeli, de az rá nézve nem kötelező érvényű.

(2) A hivatalos bírálókról és a bírálóbizottság személyi összetételéről az eljárásra bocsáthatóság vizsgálata után a jelen szabályozás 10. §-ának előírásai szerint akkor is állást kell foglalni, ha a bizottság alkalmatlannak tartja a kérelmezőt a doktori cím megszerzésére.

(3) A tudományos és a doktori bizottság állásfoglalásának azt a részét, amely a pályázó tudományos munkásságának értékeléséről, valamint a rövid értekezés alapján lefolytatható eljárásról szól (a D. Sz. 23. §-a (5) bekezdésnek megfelelően), szakmai indoklással kell ellátni. Nem kell indokolni a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság személyi összetételére vonatkozó javaslatot.

(4) A tudományos és a doktori bizottság üléséről emlékeztetőt kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemei: az ülés határozatképességének megállapítása, a határozathozatalhoz szükséges minimális szavazati szám, az előterjesztők személye, a szavazásra feltett kérdés, a szavazást megelőző vitában elhangzó érvek, a szavazás eredménye.

(5) A tudományos és a doktori bizottság üléséről az emlékeztetőt a bizottság titkára készíti el. A bizottság állásfoglalását annak indokolásával együtt az emlékeztetőbe kell foglalni. A bizottság állásfoglalását – vagyis az ülésről szóló emlékeztetőből szerkesztett kivonatot – a bizottság elnöke és titkára írja alá. A tudományos bizottság emlékeztetőjét az előterjesztők írásos véleményével együtt az ülést követő 15 napon belül a doktori bizottság elnökének kell elküldeni. A doktori bizottság emlékeztetőjét az előterjesztők írásos véleményével és – ha az állást foglalt az ügyben – az illetékes tudományos bizottság véleményével együtt az ülést követő 15 napon belül az osztály elnökének kell elküldeni.

Az osztály eljárása

(D. Sz. 34. §)

8. §

(1) Az osztály a doktori bizottság állásfoglalását – annak beérkezésétől számított 60 napon belül – ülésen tárgyalja. Az ügy előterjesztésére az osztály elnöke – ésszerű határidő megjelölésével – a doktori bizottság javaslatára is figyelemmel az osztály szakma szerint illetékes egy vagy két tagját (a továbbiakban: osztály-előterjesztő) kéri fel.

(2) Az osztály-előterjesztő véleményezi a doktori bizottság előterjesztését, nyilatkozik róla, hogy a doktori bizottság megfelelően járt-e el a habitusvizsgálati eljárás során, továbbá hogy a doktori pályázat teljesíti-e az osztály minimumkövetelményeit, és ezt a doktori bizottság előterjesztői értékelték-e.

(3) Az osztály-előterjesztő (akár egyetért a bizottság állásfoglalásával, akár nem), véleményét írásba foglalja, és előterjesztését átadja az osztály elnökének.

(4) Az osztály elnöke megvizsgálja az előterjesztést abból a szempontból, hogy az tárgyalásra alkalmas-e.

a) Ha az osztály elnöke az előterjesztést tárgyalásra alkalmasnak tartja, felveszi a következő ülés napirendjére, és az osztály titkársági szakreferense közreműködésével gondoskodik róla, hogy az érdemi döntéshez szükséges anyagot – beleértve a kérelmező tudományos előéletét, publikációs, hivatkozási listáját, a doktori bizottság állásfoglalását, a doktori bizottság

előterjesztőinek és az osztály-előterjesztőnek az írásos véleményét, továbbá az érdemi döntéshez szükséges valamennyi iratot – elektronikusan az osztály valamennyi tagja számára az ülés előtt legalább 8 nappal hozzáférhetővé teszi.

b) Ha az osztály elnöke az előterjesztést nem tartja tárgyalásra alkalmasnak, az osztály-előterjesztőt véleménye kiegészítésére hívhatja fel – megjelölve annak hiányosságát, továbbá a kérelem megítélésére további más osztály-előterjesztőt is felkérhet azzal, hogy előterjesztését 30 napon belül készítse el. Az ügy tárgyalására akkor kerülhet sor, ha mindkét előterjesztést benyújtották; ilyen esetben az osztály a tudományos és a doktori bizottság állásfoglalását az előterjesztések beérkezésétől számított 30 napon belül tárgyalja.

(5) Ha az ügyben két vagy több előterjesztés készült, azok csak együttesen tárgyalhatók.

(6) Az osztály ülésére – tanácskozási joggal – a doktori bizottság előterjesztőit meg lehet, az illetékes tudományos bizottság és a doktori bizottság elnökeit meg kell hívni.

9. §

(D. Sz. 13., 23. §)

(1) Az osztály ülésén az osztály-előterjesztő nyilatkozik róla, hogy írásbeli előterjesztését fenntartja-e, és röviden ismerteti a tartalmát.

(2) Az osztály-előterjesztő nyilatkozata után az osztály elnöke megnyitja a vitát. Az előterjesztő először az osztály tagjainak kérdéseire válaszol. Ezt követi az érdemi vélemény kifejtése a kérelmező tudományos munkásságáról.

A doktori eljárásban a tudományos osztály ülése akkor határozatképes (Ü. 27.§ (11) bekezdés és D. Sz. 13. § (4) bekezdés), ha azon jelen van

a) az ügy összes előterjesztője, továbbá

b) a szavazati joggal rendelkező tagjainak legalább a fele azzal, hogy a szavazásra jogosultak számából le kell vonni azokat a tagokat,

– akikkel szemben az eljárásban összeférhetlenség áll fenn,

– akik tartósan külföldön tartózkodnak,

– akik 70 éven felüliek, amennyiben nincsenek jelen.

(3) Az előterjesztés tárgyalását követően az osztály elnöke titkos szavazást rendel el. A tudományos munkásság érdemi megítéléséről az osztály a D. Sz. 13. §-ának (5) bekezdése szerint a szavazati joggal rendelkező tagjai titkos szavazással, „igen/nem” szavazatokkal döntenek. Az érvényes döntéshez a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó egynemű szavazata szükséges.

(4) A tudományos osztály a doktori bizottság előzetes állásfoglalásának figyelembevételével dönt arról, hogy a kérelmező által már elért, általánosan elismert, kiemelkedő, nagy hatású tudományos teljesítmények (pl. életmű, tudományos alkotás) alapján a doktori eljárás lefolytatható-e rövid értekezés benyújtásával. A rövid értekezéshez külön összefoglalót kell mellékelni. A rövid értekezés alapján lefolytatható eljárás engedélyezéséről szavazással kell döntené. Rövid értekezés alapján akkor folytatható le az eljárás, ha a jelen lévő szavazásra jogosultak 50 százalékot meghaladó többsége egynemű szavazatával mellette dönt.

(5) Az állásfoglalást és érdemi indokait írásba kell foglalni. A szavazás után az állásfoglalás indokait az osztály elnöke szóban összefoglalja. Az állásfoglalás tartalmát és az indokolást – a megbeszélés során elhangzottak alapján – az osztály titkársági szakreferense foglalja írásba, és az osztály elnöke hagyja jóvá.

(6) Ha a szavazásban részt vevő osztálytag a szavazással kialakított állásfoglalással nem ért egyet, vagy ha az előző bekezdésben említett elnöki összefoglalóban foglaltakat lényegesen másképpen tartja megalapozottnak, az ülést követően 8 napon belül írásban különvéleményt nyújthat be. A különvéleményt az osztály állásfoglalását tartalmazó irathoz kell csatolni.

A hivatalos bírálók és a bírálóbizottság kijelölése

(D. Sz. 18., 36. §)

10. §

(1) A doktori bírálati eljárás a hivatalos bírálók és a bírálóbizottság felkérésével indul. A hivatalos bírálókat a tudományos osztály javaslata alapján a Doktori Tanács (annak titkára), a bírálóbizottság tagjait a Doktori Tanács Titkárságának vezetője kéri fel, az összeférhetetlenség és az elfoglaltság szabályainak (D. Sz. 21. §) figyelembevételével. A bírálóbizottság kijelölésével az osztály a doktori műben foglalt tudományos eredmények minősítésére vonatkozó szakmai döntési illetékességét a bírálóbizottságra ruházza át. A bírálóbizottság elnökből, titkárból, rajtuk kívül legalább öt, legfeljebb hét tagból áll. A bírálóbizottság akadémikus vagy az MTA doktora címmel (vagy a tudomány doktora fokozattal) rendelkező személyekből áll. Kivételes esetben a bírálóbizottság titkára és tagja csak PhD- (vagy azzal egyenértékű) fokozattal rendelkező személy is lehet, de a bírálóbizottság munkájában összesen legfeljebb két, csak PhD-fokozattal rendelkező személy vehet részt.

(2) Hivatalos bírálónak az osztály három szakembert (és két tartalékot) jelöl ki. Közülük legfeljebb egy lehet PhD-fokozattal rendelkező, amennyiben az érintett szakterületnek megfelelő akadémikus vagy MTA doktora címmel rendelkező személyekből a három kötelezően előírt bíráló nem állítható ki. Ha az osztálynak kikötései vannak arra vonatkozóan, hogy melyik hivatalos bíráló helyett melyik tartalék bíráló járhat el, határozatában erről kifejezetten rendelkeznie kell. Indokolt esetben hivatalos bírálóként legfeljebb egy külföldi szakember is megbízható (D. Sz. 18 §).

(3) Az osztály-előterjesztő a doktori bizottság javaslatától eltérhet: ha mást javasol e feladat ellátására, azt az osztály ülésén szóban köteles indokolni.

(4) Az osztály a hivatalos bírálók személyéről, a bírálóbizottság személyi összetételéről nyílt szavazással és „igen/nem” szavazatokkal, egyszerű többséggel dönt. Döntését nem kell indokolnia.

11. §

(1) Az osztály elnöke egyetlen iratba foglalva küldi meg a Doktori Tanács elnökének az osztály állásfoglalását (9. § (5) és (6) bekezdés), amely általában két, rövid értekezés benyújtása esetén három részből áll:

- a) javaslat a doktori habitusvizsgálat eredménye alapján a kérelmező tudományos munkásságának megítéléséről és a bírálati eljárás lefolytatásáról;
- b) nyilatkozat arról, hogy a kérelmező tudományos teljesítménye van-e olyan kiemelkedő és nagy hatású, hogy a doktori eljárás rövid értekezés alapján is lefolytatható;
- c) a bírálók és a bírálóbizottság tagjainak kijelölése.

Megküldi továbbá a doktori bizottság állásfoglalását az ügyben, amelyet a 7. § (5) bekezdése szerint a doktori bizottság elnöke küldött az osztályelnöknek.

(2) A Doktori Tanács elnöke tájékoztatja az osztály elnökét arról, hogy az eljárás engedélyezéséről és a vitára bocsátásról a Doktori Tanács milyen döntést hozott.

Eljárás a nyilvános vita után

(D. Sz. 44. §)

12. §

(1) A nyilvános vita után – három napon belül – a bírálóbizottság elnöke a bírálóbizottság írásba foglalt és indoklással ellátott állásfoglalását az MTA Doktori Tanácsa Titkárságának nyújtja be, amely azt haladéktalanul megküldi az osztálynak.

(2) Az osztály megvizsgálja a bírálóbizottság állásfoglalását. Az osztályülésen előterjesztő a bírálóbizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottság általa felkért tagja. Ha ügyrendi vagy tudományetikai kifogás merül fel, a tudományos osztály titkos szavazással dönt a kérdéstről. A szavazás eredményétől függően fordul az osztály ügyrendi kérdésben a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságához, etikai kérdésben az MTA Tudományetikai Bizottságához. Erről szóló határozatát az osztály megküldi a Doktori Tanácsnak.

13. §

(1) Az osztály doktori ügyeket július és augusztus hónapban nem tárgyal: az elintézési határidőt ennek megfelelően kell számítani.

(2) Az eljárás során készült állásfoglalásokat a kérelmező a vonatkozó akadémiai szabályozás előírásai szerint megtekintheti.

II.

Az érdemi vizsgálat elvei

A kérelmező munkássága

(D. Sz. 1., 24. §)

14. §

(1) A kérelmező munkássága formai és tartalmi ismertetőjegyek alapján ítéltető meg.

(2) A formai követelmények a kérelmezőnek a tudományos életben való részvételét, jelenlétét igazolják, rendszerint számszerűsíthető adatokkal.

(3) A tartalmi követelmények a kérelmezőnek a felkészültségét és a tudományterületre gyakorolt hatását, munkássága hatékonyságát – a személyéhez egyértelműen köthető tudományos eredményeket (pl. egyszerűs közlemények) – igazolják, rendszerint nem számszerűsíthető adatokkal.

(4) A kérelmező tudományos teljesítményének értékét a formai és a tartalmi követelmények ésszerű mérlegelésével – elsősorban a tartalmi követelmények alapján – kell meghatározni.

(5) A Matematikai Tudományok Osztálya részletes tartalmi és formai követelményeit *Az MTA Matematikai Tudományok Osztályának doktori követelményrendszere* című dokumentum tartalmazza.

ZÁRADÉK

A Matematikai Tudományok Osztálya az Ügyrend egyes módosításairól két ízben hozott döntést, és az Ügyrendet egységes szerkezetben 2022. október 19-i ülésén és 2022. december 6-án elektronikus szavazással elfogadta.

Az MTA Elnöksége az Ügyrendet 46/2022. (XII. 21.) számú határozatával 2022. december 21-én hagyta jóvá. Az Ügyrend 2022. december 22. napjától hatályos.

Hatályát veszti az MTA Elnöksége által 2020. január 28-án jóváhagyott doktori ügyrend.

Az MTA Matematikai Tudományok Osztályának doktori követelményrendszere

Formai követelmények

(1) A formai szempontból a kérelmező abban az esetben felel meg az elvárásoknak, ha

- szakterületén megfelelő számú és megfelelő színvonalú fórumon publikált közleménye van,
- közleményeit megfelelő számban idézik, hasznosítják mások közleményei,
- a tudományos közéletben az elvárható gyakorisággal vesz részt.

Fentieket a tudományszak sajátosságainak megfelelően kell vizsgálni.

(2) A közlemények mennyiségének vizsgálata arra terjed ki, hogy a közlemény műfajbeli adottságai folytán mennyiben tartalmazhat önálló tudományos teljesítményt. Különösen az

- önálló tudományos könyvek,
- tudományos könyvben önálló fejezetek,
- az önálló egyszerűs, illetve társszerzős rangos tudományos folyóiratokban megjelent cikkek, tanulmányok,
- szakcikk, tanulmányok,
- felsőoktatási tankönyvek, jegyzetek

számát, arányát, továbbá a rájuk való hivatkozásokat indokolt vizsgálni.

(3) Hivatkozásként nem vehető figyelembe olyan tudományos munka, amelynek szerzői és az idézett munka szerzői között átfedés van.

(4) A tudományos közéletben való részvétel értékelése során figyelembe veendő az, hogy a kérelmező

- a tudományos utánpótlás nevelésében milyen tevékenységet végzett,
- milyen tudományos szervezeteknek tagja,
- milyen tudományos folyóiratok szerkesztőbizottságának tagja,
- az utóbbi 5 évben milyen kutatói pályázatokat nyert el, illetve milyen kutatási megbízásokat kapott,
- közreműködött-e a tudományos továbbképzésben, illetve minősítésben, milyen minőségben, hányszor,
- hazai és nemzetközi tudományos konferencián részt vett-e, milyen minőségben, hányszor,
- kapcsolatban áll-e külföldi tudományos, illetve felsőoktatási intézetekkel, nemzetközileg ismert szakemberekkel,
- milyen egyéb tudományos jellegű közszereplést vállalt.

Tartalmi követelmények

(1) A tartalmi követelmények vizsgálata során elsősorban a következőket kell figyelembe venni és értékelni:

- a tudományos munkásság eredményessége,
- tudományos felkészültség.

(2) A tudományos munkásság eredményességének értékelése a tudományos pályafutás és a tudományos művek tartalmi, színvonalbeli vizsgálata alapján végezhető el. Mindkét értelemben a kérelem benyújtását megelőző teljes időszakban kell a kérelmező tevékenységét áttekinteni. Külön kell értékelni a tudományos fokozat megszerzését követő időszak eredményeit.

(3) Külön értékelni kell, ha a pályázó a magyar tudományos kutatás külföldi megismertetését elősegítette, hírnevét növelte.

(4) A kérelmező tudományos közleményeit összességükben kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az egyes közlemények megjelenésük idején megfeleltek-e a nemzetközi tudományos színvonalnak.

(5) A kérelmező tudományos közleményei színvonalának megítélése során állást kell foglalni annak az 5 műnek a tudományos értékéről, amelyet a kérelmező megjelölt és az iratokhoz csatolt (D. Sz. 24. §, (11) bekezdés h) pont).

(6) A felkészültséghez ezen túl hozzátartoznak más kutatói adottságok is, mint pl. szervezőképesség, nyelvismeret, irányítóképesség, a tudományos problémák megoldásához szükséges felismerőképesség stb. – az irányító, vezető tudományos kutató személyes készségei és tulajdonságai – amelyekre a munkásságából lehet következtetni, és ami elvárható attól, aki a címet megszerezni kívánja.

Követelmények a doktori műre és a tézisekre vonatkozóan

Nyelvhasználat

Sok esetben megkönnyítheti az értekezésének elbírálását – azzal, hogy külföldi opponenst is felkérhetünk –, ha idegen nyelven írja meg. Előzetes megkeresésre nyilatkozunk arról, hogy a témájában ez milyen nyelvet jelenthet, illetve hogy milyen idegen nyelven folytatható le a teljes eljárás. Az angolt automatikusan elfogadjuk. Az osztály engedélyét a 3. sz. adatlap legvégére kell beilleszteni.

Értekezés: hagyományos vagy rövid?

Az értekezés a cím megszerzése céljából írott mű, amelyben a pályázó bemutatja tudományos munkásságának egy jellemző részét. Az alapfogalmak definiálása után ismertetni kell az eredmények előzményeit, egymásra épülését, helyét a tudományban, tudományos megalapozását. Az egész műben egységes terminológiát, jelölésrendszert kell használni, és az eredményeket úgy kell leírni, hogy a szűkebb téma szakértőinél szélesebb kör számára is követhetők legyenek.

A rövid értekezés abban különbözik a hagyományostól, hogy megengedett, hogy a részleteket a pályázó korábbi publikációi tartalmazzák – az értekezés részeként hozzátámasztott formában. Az elméleti matematikában ezeken a részleteken a bizonyítások részleteit értjük, az operációkutatásban és az informatikában a bizonyítások, az algoritmus- és modellspecifikációk részleteit, a kutatás-fejlesztési projektek részletes dokumentációját, a szoftverfejlesztések és esettanulmányok részletes leírását, a megvalósított algoritmusok környezetfüggő részleteit. Ilyen részletnek számít a szoftver egyébként – még a hagyományos értekezés mellékleteként is – elektronikus formában az új pályázati webes rendszerbe fel kell tölteni a pályázat mellékleteként tömörített (pl.: zip.) formátumban. Így összeállított rövid értekezést, amennyiben megfelel az értekezés kritériumainak, elfogadjuk. Felhívjuk azonban a figyelmet arra, hogy a habitusvizsgálat során a feltételek meglétét pusztán formálisan ellenőrizzük, és ha hiányukat az opponens fedi fel, az a pályázat elutasítását vonhatja maga után.

Kerülendő, hogy az értekezés a pályázó összegyűjtött műveivé váljon. Sokkal inkább arra kell törekedni, hogy egységes témát öleljen fel, és csak a fontos eredményeket tartalmazza (akár egy monográfia). Bőven elegendő kb. 100 oldal összterjedelem.

Ha a pályázó olyan önálló könyvet nyújt be doktori műként, amely nem csak a saját eredményeit tartalmazza, lényegesen megnehezíti a bírálók munkáját. Ilyen esetben a 3. sz. adatlapon tételesen fel kell sorolnia, melyek a saját eredményei a könyvben.

A doktori habitusvizsgálat tudománymérési követelményei

Publikációs tevékenység, idézettségi adatok, minimumkövetelmények

Az általános szempontokat a Doktori Szabályzat tartalmazza. Ezekre épülve idézzük az osztály Doktori Ügyrendje 14. pontjának (1)–(4) bekezdését:

(1) A kérelmező munkássága formai és tartalmi ismertető jegyek alapján ítéltető meg.

(2) A formai követelmények a kérelmezőnek a tudományos életben való részvételét, jelenlétét igazolják, rendszerint számszerűsíthető adatokkal.

(3) A tartalmi követelmények a kérelmezőnek a felkészültségét és a tudományterületre gyakorolt hatását, munkássága hatékonyságát – a személyéhez egyértelműen köthető tudományos eredményeket (pl. egyszerűs közlemények) – igazolják, rendszerint nem számszerűsíthető adatokkal.

(4) A kérelmező tudományos teljesítményének értékét a formai és a tartalmi követelmények ésszerű mérlegelésével – elsősorban a tartalmi követelmények alapján – kell meghatározni.

Eddigi tudományos munka

A színvonal megítélése elsősorban a D. Sz.-ban is előírt 5 kiemelt tudományos publikáción alapul. (A D. Sz. a tudományos fokozat megszerzése utáni eredményekről szól, mi azonban az azelőtt elérteteket is figyelembe vesszük. Ilyenek is benyújthatók, összesen tehát – hogy a formális előírás teljesüljön – 5-nél több publikáció is, de meg kell jelölni közülük a pályázó véleménye szerint legjobb 5-öt.)

Publikáción a szakmában lektoráltak, publikáltak tekintett alkotást értünk, amelyből megismerhetőek a benne foglalt új tudományos eredmények; tipikusan megjelent vagy közlésre elfogadott könyv vagy cikk, algoritmus, programcsomag vagy gyakorlati alkalmazás.

Ha a pályázó olyan önálló könyvet nyújt be kiemelt közleményként, amely nem csak a saját eredményeit tartalmazza, akkor tételesen fel kell sorolnia, melyek a saját eredményei a könyvben.

Fontos a kiemelt publikációk körültekintő összeállítása, nem feltétlenül a legkedvesebb cikkek jelentik a legjobb választást. Ne legyen mind friss eredmény, amelynek hatását még nem lehet felmérni. Az 5 között is – lehetőleg több szempontból (jelentőség, mélység stb.) – rangsort kérünk megadni. Az összeállításnál kérjük figyelembe venni, hogy a Doktori Bizottság (a pályázó saját hozzájárulásának értékelhetősége szempontjából) előnyben részesíti az önállókat a közös dolgozatokkal szemben.

Kérjük, hogy a pályázó saját maga is értékeljen – közérthető formában, legfeljebb 3 oldalnyi terjedelemben – néhány, az 5 kiemelt publikációban megfogalmazott eredményt: a lényegüket kimondva, elhelyezve az adott tudományterületen (előzményei, jelentősége, hatása), utalva a probléma és a módszer nehézségére.

Nagyjából egyformán súlyozzuk a téma és az eredmények jelentőségét (fontosságát, alkalmazhatóságát, hasznosságát) az eredmények mélységével (eredetiségével, ötletességével, bonyolultságával). Az előbbihez a tevékenység teljes terjedelmét figyelembe vesszük, beleértve – itt elsősorban alkalmazott matematikusokra, informatikusokra gondolunk – a gyakorlati munkát is, míg az utóbbihoz elsősorban a tudományos jellegű vonatkozásait. Hogy az operációkutatásban és az informatikában mit tekintünk tudományos eredménynek, és annak milyen szintű megalapozását várjuk el, az alábbiakban foglaljuk össze:

I. **Az operációkutatásban** tudományos jellegű eredménynek minősülnek – a matematikához és elméleti számítástudományhoz sorolható eredmények mellett – a következők:

1. Konkrét gyakorlati problémák vizsgálatához kapcsolódó matematikai modellek kidolgozása, a modellek validálása megalapozott elméleti megfontolások vagy kísérleti matematikai eszközökkel történő vizsgálata alapján.

A kísérleti matematika körébe tartozó eszközöknek tekintendők többek között a szimulációs technikák, heurisztikus megfontolások, algoritmusok benchmark példákon történő tesztelése, algoritmusok szimulált adatokon történő szisztematikus tesztelése, valós adatok kigyűjtése és reprezentációja, az eredmények megjelenítése és interpretálása.

2. Adekvát számítógépes környezetben hatékonyan működő algoritmus kidolgozása, vagy ismert algoritmus továbbfejlesztése kísérleti matematikai eszközökkel. A hatékonyság bizonyítása a szakterületen belül elfogadott standardnak számító összehasonlító vizsgálatokkal.

3. Az 1. ponthoz kapcsolódó, gyakorlati specifikációknak is megfelelő új, hatékony algoritmus kidolgozása, elméleti megalapozása és vizsgálata. Utóbbi körbe tartoznak a konvergencia és annak sebessége, számítási kapacitás-korlátok hatása, numerikus stabilitás, robusztusság, nagyméretű feladatok, és a komplexitás kérdései. Ezen túlmenően értékelendő a potenciális vagy a tényleges alkalmazás várható gyakorlati haszna.

4. Gyakorlati problémához kötődő új vagy ismert modell és/vagy ismert matematikai módszer, módszertan, ill. elméleti eredmény újszerű, kreatív alkalmazása, multi-diszciplináris keretekben elért kutatási eredmények, valamint az ismert matematikai eszköztár bővítése célzott kutatás keretében.

5. Olyan alkotások, amelyek az eddig felsoroltak közül többféle összetevő együtteseként alkotnak új minőséget.

II. **Az informatikában** tudományos jellegű eredménynek minősülnek – az elméleti matematikához, a számítástudományhoz sorolható eredmények mellett – a következők:

1. Új informatikai módszertan, lényeges formális tartalommal. Jellegetesen ilyennek számítanak az informatikai rendszerek/szoftverek leírására, specifikációjára, a leírás verifikálására alkalmas elméleti keretek, amelyekkel a szoftverfejlesztés foglalkozik. A módszertan alkalmazási területe lehet az információs technológiákon belül és azon kívül is.
2. Új algoritmus. Ez részben az elméleti jellegű eredményekhez tartozik. Az ilyen eredmény értékelhető akkor is, ha mérhető gyakorlati/experimentális értéke van, például tekintélyes programrendszer része, kiegészít vagy kivált kereskedelemben kapható komplex eszközöket, termékként vagy termékbe épülve is megjelenik, széles alkalmazási kört elégít ki.
3. A számítástudomány/informatika új alkalmazási területének feltárása, kidolgozása, ami újszerű, fontos és hasznos alkalmazási területre vonatkozik, megalapozott megoldással. Idetartoznak többek között a nagy, speciális funkciójú adatbázisok, az intelligens grafikus felületek, a különféle irodai, üzleti, kulturális és mindennapi életben fontos új rendszerek kifejlesztései.
4. Új, számottevő részben számítástudományi/matematikai háttérű, tartalmú modell kidolgozása.
5. Számítógépes kísérletek, szimuláció: egy alkalmazási terület (jellegzetesen más tudomány) egy problémája kapcsán számítástudományi megoldásokra is lényegesen építő eredmény.
6. Olyan alkotások, amelyek a fentiek közül többféle összetevő együtteseként alkotnak új minőséget.

Publikációs tevékenység

A publikációs lista is csak a fenti értelemben vett publikációkat tartalmazza.

A Doktori Bizottság súlyt helyez arra, hogy legyenek közöttük rangos, széles olvasótáborral rendelkező, nemzetközi folyóiratokban megjelentek is.

Tekintve, hogy az osztály és a Doktori Bizottság a habitusvizsgálatban a teljes publikációs listát behatóan elemzi (publikációk darabszáma, terjedelme, megjelenési helyei, társszerzők száma és személye), és ezen belül kiemelt fontosságot tulajdonít az 5 kiemelt tudományos publikációban foglalt eredmények jelentőségének sok szempontból (fontosság, alkalmazhatóság, eredetiség, ötletesség, bonyolultság, hatás) történő értékelésére, az osztály a tudományos publikációk számára vonatkozó minimumkövetelményt nem állapít meg.

Hatás, nemzetközi elismertség, utánpótlás-nevelés

A fentiek megítélése – idesorolva az iskolateremtést is, amelyen egyrészt a pályázó közvetlen tanítványaira gyakorolt hatását értjük, de szélesebb felfogásban azt is, ahogyan a munkásságát követői önálló kutatási vagy alkalmazási területté teljesítették ki – sok más tényező mellett részben a hivatkozási listán alapul.

A hivatkozási lista csak mindenki által hozzáférhető publikációkat tartalmazhat, tehát közlésre elfogadott dolgot még nem. Nem tartalmazhat önhivatkozásokat, még társszerző önhivatkozásait sem, azaz például, ha közös cikket idéz a szóban forgó cikk társszerzője. Derüljön ki a listából, hogy az egyes tételek a pályázó mely publikációját (publikációit) idézik.

Minimumkövetelmények

Az alábbiakban meghatározott minimális követelmények maradéktalan teljesülése szükséges feltétele az MTA doktora címre pályázók habitusvizsgálatának megkezdéséhez, de önmagában nem elégséges feltétele sem a sikeres habitusvizsgálatnak, sem az MTA doktora cím odaítélésének.

Minimumkövetelmény, hogy a pályázónak legyen legalább

1. **80** független hivatkozása (tehát ahol a hivatkozó és hivatkozott publikációk szerzői közt nincs átfedés), ahol hivatkozott műként csak az MTMT-ben szereplő publikációt fogadunk el. Itt multiplicitással számolunk, azaz egy hivatkozó publikáció annyiszor számolandó, ahány publikációját idézi a pályázónak.
2. **30** különböző hivatkozása, ahol a hivatkozó mű monográfia, referált nemzetközi folyóiratbeli cikk, továbbá az informatika/számítástudomány területén rangos konferencia kötetében megjelent közlemény (lásd 4. melléklet), publikációnak minősülő algoritmus, szoftver, programcsomag, gyakorlati alkalmazás. A pályázó a listában jelölje meg, hogy a hivatkozó publikáció megjelenési helye folyóiratot, monográfiát, konferenciakiadványt vagy egyéb forrást takar-e. Multiplicitás nélkül számolunk: egy hivatkozó publikáció egynek számít függetlenül attól, hogy a pályázó hány publikációját idézi. Nem tekintjük különbözőnek azt sem, ha egy hivatkozó szerző – például a témakört áttekintő cikkében – ugyanabban a vonatkozásban pusztán megismétli korábbi hivatkozását, továbbá ha ugyanazt a gyakorlati alkalmazást több felhasználó is elvégzi, vagy egy felhasználó többször is elvégzi.
3. **10** „minőségi” hivatkozása, azaz olyan, amelyik nemcsak megemlíti a publikációját, hanem például (részben) megoldja egy felvetett problémáját, továbbfejleszti (általánosítja, javítja, más módszerrel éri el), alkalmazza (felhasználja bizonyításban, algoritmusban, gyakorlati alkalmazásban) az eredményét, módszerét, vagy akár csak tárgyalja őket. („Tárgyaláson” itt a hivatkozó publikációhoz érdemben kapcsolódó munka ismertetését, értékelését, vele való összevetését értjük. Nem elegendő ebből a szempontból például, ha csak utalás történik arra, hogy a kérdéssel vagy más vonatkozásával még ki foglalkozott.) Ha bizonytalan e tekintetben legfeljebb 15 hivatkozást is megjelölhet minőségiként. Kérjük, hogy dokumentálja is 10-nek e minőségi jellegét a hivatkozó részletek másolataiból készített, legfeljebb 3 oldalas rövid összeállítással, amelyet a 3. sz. adatlap végéhez szükséges csatolni. E 10 minőségi hivatkozás vonatkozásában ugyanúgy megköveteljük, hogy a 10 hivatkozó mű egymástól különböző monográfia, referált nemzetközi folyóiratbeli cikk, publikációnak minősülő algoritmus, programcsomag, gyakorlati alkalmazás legyen. Tekintve, hogy a jelölt és a referensek véleménye egy hivatkozás minőségi voltáról eltérő lehet, valamint hogy lehetnek értékes olyan „minőségi” hivatkozások is, amelyek a fenti minimumkövetelményt nem elégítik ki (pl. neves szerzőktől, de konferenciakiadványban, cikkgyűjteményben jelentek meg), azt javasoljuk, hogy a pályázó adjon meg egy 10-15 hivatkozásból álló listát az általa legértékesebbnek tartott, független minőségi hivatkozásairól, megjelölve, hogy a hivatkozó publikáció megjelenési helye folyóiratot, monográfiát, konferenciakiadványt vagy egyéb forrást takar-e (az ugyanis nem mindig egyértelmű a kiadvány címéből), és ezen belül jelöljön meg (és a fentiek szerint dokumentáljon) tetszése szerint 10 hivatkozást, ami az említett formai követelményeknek eleget tesz.

A határok elérése egyébként még nem elégséges: minőségi szempontokat (például ki és hogyan idéz) és más mennyiségi mutatókat (külföldi hivatkozók száma, sokat idézett eredmények száma, a minimumkövetelmény ellenőrzésénél azonosnak tekintett hivatkozások száma stb.) is összevetünk. Célszerű hát minél teljesebb listát készíteni, de a minimumkövetelmény feltételeit teljesítő hivatkozások egyértelműen különüljenek el benne. Általános szempont a hivatkozásoknál, hogy a hivatkozó mű már megjelent publikáció legyen.

A doktori habitusvizsgálat tudományos közéleti összetevői

A tudományos közéletben való részvétel többféle tevékenységből áll. Tudományos közéleti tevékenységként az alább felsorolt 16 területen végzett tevékenységből a pályázónak legalább 5 területen tételesen bizonyítható aktivitást kell mutatnia:

1. részvétel PhD-programban
 - a) PhD-hallgatók témavezetése, a fokozatot szerzettek felsorolása;
 - b) PhD-kurszus szervezése, előadások tartása, posztgraduális képzés;
2. sikeres TDK-hallgató vezetője, OTDK-n díjazottak felsorolása;
3. egyéb tanítványok: név szerinti felsorolása azoknak, akiknek a tudományos fejlődésében dokumentálható módon szerepet játszott (pl. közös publikációk szerepe olyan fokozatszerzésben, ahol a pályázó nem volt témavezető);
4. kongresszusok, konferenciák, szimpóziumok szervezése;
5. továbbképző programok szervezése, részvétel a programokban;
6. aktív részvétel hazai és nemzetközi folyóiratok munkájában;
7. vezető szerep vagy aktív részvétel hazai vagy nemzetközi társaságokban;
8. szakbizottságok, munkabizottságok vezetője (elnöke, titkára);
9. elnyert hazai és nemzetközi pályázatok;
10. pályázatok (nemzetközi, OTKA, NFÜ stb.) bírálója, bírálóbizottsági tagja;
11. köztestületi aktivitás, tisztségviselés;
12. szakmai bírálatok készítése
 - a) felkért opponens (MTA, egyetem)
 - b) előterjesztő (doktori/tudományos bizottság);
13. aktív részvétel országos ismeretterjesztő programokban;
14. képviselő nemzetközi tudományos szervezetekben, bizottságokban;
15. részvétel speciális graduális oktatási programokban (nyári iskola, nyári táborok), ismeretterjesztő programok, előadások;
16. a matematika magyar nyelven történő művelésében (népszerűsítés, jegyzetek/tankönyvek írása) végzett tevékenység.

Mit kell a kérelmezőnek benyújtania?

- 1) A doktori eljárás lefolytatása iránti kérelem az *1. sz. adatlap* szerinti formanyomtatványon. A munkahely megadásánál kérjük a tanszék/kutatóintézeti osztály megjelölését is az összeférhetlenség kezelése céljából.
- 2) Az egyetemi végzettséget igazoló oklevél másolata.
- 3) A PhD- vagy azzal egyenértékű tudományos fokozat megszerzését igazoló oklevél másolata, külföldön szerzett tudományos fokozat (PhD) esetén az oklevél közjegyző által hitelesített másolata és hivatalos magyar nyelvű fordítása, továbbá, ha honosítása megtörtént, az arról szóló okirat.
- 4) A tudományos pályafutásról szóló önéletrajz.
- 5) A kérelmező által készített doktori mű, idegen nyelven benyújtott mű esetén az osztály arra vonatkozó engedélye. (A 3. sz. adatlap legvégére kell beilleszteni.)
- 6) A doktori mű összefoglalóját (*téziseit*) tartalmazó füzet.

- 7) Tudományos munkásság összefoglalása a 2. sz. adatlapon megadottak szerint.
- 8) A kérelmező valamennyi tudományos publikációjának jegyzéke, külön feltüntetve azon munkákat, amelyek a tudományos fokozat megszerzését követő időszak kutatómunkájának eredményei, elkülönítve az egyszerűs közleményeket (MTMT publikációs jegyzék).
- 9) A kérelmező tudományos publikációira való hivatkozások jegyzéke (MTMT hivatkozási jegyzék rövid idézőkkel).
- 10) A kérelmező saját megítélése szerint jelentősnek vagy jellemzőnek tartott és a tudományos fokozat megszerzését követő időszak eredményeit tartalmazó tudományos publikációk (kiemelt publikációk) közül 5-nek 1-1 példány (Az 5 jelentős publikáció listája nevű adatlap legvégére elektronikusan beillesztve).
- 11) A habitusvizsgálathoz szükséges önértékelési adatok a 3. sz. *adatlap* kitöltésével.
- 12) Az eljárási díj befizetését igazoló irat.
- 13) A kiemelt publikációk önértékelése (Az 5 jelentős publikáció listája nevű adatlapon a felsorolást követően kell beilleszteni.).
- 14) Az MTMT tudományometriai táblázata.
- 15) A Minimumkövetelmények 2. pontjában előírt hivatkozások listája.
- 16) A „minőségi” hivatkozások listája és dokumentálása a Minimumkövetelmények 3. pontja szerint.

A doktori habitusvizsgálathoz benyújtandó adatlapok

1. sz. adatlap

Kérelem

a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím megszerzése érdekében az eljárás lefolytatására

1. Név (személyi igazolványban szereplő módon):

2. Születéskori név:

3. Tudományos életben használt név:

4. Születési hely

4.1. ország:

4.2. település:

5. Születési év, hó, nap:

6. Anyja leánykori neve:

7. Egyetemi végzettség:

7.1. Típusa: (a diploma szakjának megnevezése)

7.2. Oklevél száma:

7.3. Megszerzés helye (ország):

7.4. Megszerzés helye (intézmény):

7.5. Megszerzés éve:

Ha az egyetemi diplomát külföldön szerezte,

7.6. a honosítás helye (intézmény):

7.7. a honosítás éve:

8. Tudományos fokozat:

8.1. Típusa: (tudomány kandidátusa, PhD, DLA)

8.2. Oklevél száma:

8.3. Megszerzés helye (ország):

8.4. Megszerzés helye (intézmény):

8.5. Megszerzés éve:

Ha tudományos fokozatát külföldön szerezte,

8.6. a honosítás helye (intézmény):

8.7. a honosítás éve:

9. E-mail, melyen a kapcsolat tartható:

10. Elérhetőségi telefonszám (mobil is lehet):

11. Levelezési cím:

11.1. ország:

11.2. település:

11.3. utca, házzám:

- 11.4. irányítószám:
12. Lakcím (irányítószámmal):
12.1. ország:
12.2. település:
12.3. utca, házszám:
12.4. irányítószám:
13. Munkahely megnevezése:
14. Munkahely címe (irányítószámmal):
14.1. település:
14.2. utca, házszám:
14.3. irányítószám:
15. Munkahely telefonja:
15.1.
15.2. Fax:
16. A benyújtott doktori mű címe:
17. A benyújtott doktori mű típusa (értekezés, könyv, rövid értekezés [tézises]):
18. A benyújtott doktori mű nyelve, ha az nem magyar:
19. Tudományos osztály:
20. Tudományág:
21. Nyilatkozat:
a) A jelen kérelem benyújtásával elismerem, és kötelezőnek fogadom el a Magyar Tudományos Akadémia Doktori Szabályzatát és az ahhoz tartozó szabályokat.
b) Hozzájárulok ahhoz, hogy benyújtott művemről, annak tartalmáról az MTA Doktori Tanács Titkársága, illetőleg az MTA Könyvtára felvilágosítást adjon.
c) Tudomásul veszem, hogy az eljárás azon a néven folyik, amelyet a tudományos életben használt névként megjelöltem.

Dátum (év, hó, nap)

a kérelmező aláírása

Tudományos munkásság összefoglalása

Foglalja össze röviden (max. 300 szó = 1800 n terjedelemben) tudományos munkássága azon értékeit, amelyek alapján az MTA doktora címet elnyerni kívánja.

Dátum:.....

Aláírás:.....

Név nyomtatott betűkkel:

Publikációs és tudományos közéleti adatlap

Név:

Születési év:

Jelenlegi munkahelye:

Beosztása:

Egyetemi diploma (diplomák) megszerzésének helye (intézmény) és éve:

Tudományos fokozat:

Fokozat megszerzésének helye (intézmény) és éve:

Egyéb tudományos elismerések:

Tisztségei, tagsága tudományos szervezetekben:

Doktorandusz témavezetője (végzett, ill. folyamatban):

Mely doktori iskola tagja, milyen minőségben:

Egyéb részvétel fiatalok tudományos pályájának elindításában, segítségével:

Közreműködés tudományos konferenciák szervezésében:

Hol, mikor működött vendégprofesszorként, vendégkutatóként, milyen minőségben, kinek a finanszírozásában:

Milyen kül- és belföldi tudományos folyóirat(ok) szerkesztő bizottsági elnöke, tagja:

Oktatási tevékenység (max. 10 sor):

Külföldi konferencián hány ízben tartott meghívásra előadást (sorolja fel a legfontosabbakat, max. 10-et):

Konferencián tartott egyéb előadásainak száma:

Külföldi egyetemeken, kutatóhelyeken tartott kollokviumi, szemináriumi előadásainak száma:

Tudományos könyvek száma (összesen)

Idegen nyelvű:

Magyar nyelvű:

Tudományos könyvfejezetek száma (összesen)

Idegen nyelvű:

Magyar nyelvű:

Lektorált szakfolyóiratban megjelent tudományos közlemények száma (összesen)

Külföldön kiadott folyóiratban:

Hazai idegen nyelvű folyóiratban:

Tudományos konferencián tartott előadások folyóiratban vagy könyvben, absztraktok nélkül (összesen)

Külföldön megjelent kiadványban:

Belföldön megjelent kiadványban:

Szerkesztett kötetek száma (összesen)

Idegen nyelvű:

Magyar nyelvű:

Tankönyvek száma (összesen)

Idegen nyelvű:

Magyar nyelvű:

Tankönyvfejezetek száma (összesen)

Idegen nyelvű:

Magyar nyelvű:

Tudományos közleményeire történt független idézetek száma (azaz nem számítva az önidézést és a társszerző önidézését)

Multiplicitással (ha egy cikk több közleményét idézi, azokat külön számolva):

Multiplicitás nélkül (minden idéző cikk egyszeresen számolva):

Multiplicitás nélkül könyvben vagy lektorált folyóiratban:

Alkalmazási tevékenység (pl. algoritmus, programcsomag, egyéb software, max. 10 sor):

Egyéb közlendők (max. 10 sor):

MTMT táblázat

Xxxx Yyyy tudományos és oktatási munkásságának összefoglalása
MTA III. Matematikai Tudományok Osztálya (dátum)

Közlemény típusok ¹	Száma		Hivatkozások ²	
	Összesen	Részletezve	Független	Összes
I. Tudományos folyóiratcikk	0	---	---	---
teljes cikk ³ , nemzetközi folyóiratban	---	0	0	0
teljes cikk, hazai idegen nyelvű folyóiratban	---	0	0	0
II. Könyvek	0	---	---	---
a) Szakkönyv	0	---	---	---
idegen nyelvű	---	0	0	0
magyar nyelvű	---	0	0	0
b) Szakkönyv, szerkesztőként	0	---	---	---
idegen nyelvű	---	0	---	---
magyar nyelvű	---	0	---	---
c) Felsőoktatási tankönyv	0	---	---	---
idegen nyelvű	---	0	0	0
magyar nyelvű	---	0	0	0
III. Könyvfejezet	0	---	---	---
idegen nyelvű	---	0	0	0
magyar nyelvű	---	0	0	0
Tankönyvfejezet, idegen nyelvű	---	0	0	0
Tankönyvfejezet, magyar nyelvű	---	0	0	0
IV. Konferenciaközlemény⁴	0	---	---	---
idegen nyelvű	---	0	0	0
magyar nyelvű	---	0	0	0
Tudományos közlemények összesen (I-IV.)	0	---	0	0

Idézettség száma²	---	---	0	0
Hirsch index²	0	---	---	---

Megjegyzések:

--- : Nem kitölthető mező

¹ teljes közlemények (részletek)

² disszertáció és egyéb típusúak nélkül

³ ismert lektoráltságú szakfolyóiratban megjelent cikk

⁴ konferencia előadások folyóiratban vagy könyvben, absztraktok nélkül